

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 592/2018 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen kesähakkuiden uhasta Suomen lintulajeille ja metsille

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimitannut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Hanna Halmeenpään /vihr ym. näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 592/2018 vp:

Aikooko hallitus ryhtyä toimiin lintujen pesimäaikana tapahtuvien hakkuiden kieltämiseksi, koska EU-komissio on todennut pitävänsä niitä EU-oikeuden vastaisina, ja

onko hallitus huomioinut metsäpolitiikassaan kesähakkuiden levittämän juurikäpäsien aiheuttamat mittavat vahingot?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Lintujen pesintään liittyvä lainsäädäntö sisältyy metsästyslakiin ja luonnonsuojelulakiin.

Suomessa luonnonvaraisina esiintyvät lintulajit ovat rauhoitettuja, ellei niitä ole mainittu metsästyslaissa (615/1993). Metsästyslain pykälässä 5 mainittuja riistalintulajeja on yhteensä 26. Muita rauhoittamattomia lintulajeja on kahdeksan (8). Metsästysasetuksen 25 a §:n mukaan myös rauhoittamattomat linnut ovat rauhoitettuja pesimäaikana heinäkuun loppuun asti. Muut lintulajit ovat luonnonsuojelulain (1096/1996) nojalla ympäri vuoden rauhoitettuja ja lain 39 §:n rauhoitusmääräykset vastaavat lintudirektiivin säännöksiä.

Tapion Metsänhoidon suosituksissa on ohjeistettu metsänhakkuita lintujen pesintä-aikana: Niiden mukaan lintujen tärkeimpään pesimäaikaan touko–kesäkuussa on tulisi välttää harvennuksia lehtipuuvaltaisilla tuoreilla ja sitä viljavimmilla kankailla, korvissa ja rantametsissä. Avohakkuita tulisi välttää lintujen tärkeimpään pesimäaikaan touko–kesäkuussa lehtipuuvaltaisilla tuoreilla ja sitä viljavimmilla kankailla sekä korvissa ja rantametsissä. Lajikohtaisia ohjeita on lisäksi laadittu valkoselkätikalle, kuukkelille, petolinnuille ja metsäkanalinnuille.

Maa- ja metsätalousministeriö on teettänyt Metsäteho Oy:llä selvityksen kesähakkuiden rajoittamisen vaikutuksista. Lisäksi Metsäteho Oy on laatinut Metsänkäsittely ja linnusto -oppaan, joka julkaistiin vuonna 2002.

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 592/2018 vp

PEFC- ja FSC-sertifioinneissa petolintujen pesäpuut jätetään säästöpuiksi. METSO-yhteistoimintaverkostoon kuuluvassa metsäpetolintuhankkeessa on myös edistetty keinoja ja luotu toimintamalleja, joilla tuetaan metsäpetolintujen ja samalla muiden varttunutta metsää suosivien lajien esiintymistä talousmetsämaisemassa. Hankkeessa hyödynnettiin hyviä kokemuksia haukan pesäalueen vapaaehtoisesta säästämisestä ja tuotettiin tietoa sekä toimintamalleja on metsäalan ammattilaisille ja maanomistajille.

Luonnonsuojelualueilla ja muilla linnustollisesti tärkeillä alueilla, kuten lintudirektiivin mukaisesti osoitetuilla erityissuojelualueilla (SPA-alueet) hakkuut eivät pääsääntöisesti ole lainkaan sallittuja tai heikentämiskiellon noudattamista kontrolloidaan lakisääteisten menettelyjen avulla. Luonnonsuojelun kannalta arvokkaille alueille tai niiden läheisyyteen suunniteltujen hakkuiden metsänkayttöilmoituksiin liittyy toimijoita velvoittavia säännöksiä tiedonkulun varmistamiseksi maanomistajien, hakkuuoikeuden haltijoiden ja viranomaisten kesken.

Yhteenvedona voidaan kesähakkuiden osalta todeta, että käytössä olevien ohjeiden ja hyviä käytäntöjä koskevien suositusten sekä lainsäädännön avulla pyritään Suomessa tehokkaasti varmistamaan, etteivät lintujen pesimäaikana toteutettavat hakkuut vaikuta merkittävästi lintudirektiivin tavoitteisiin.

Lailla metsätuhojen torjunnasta (1087/2013) pyritään varmistamaan, että metsänkäsittelyssä, puunkorjuussa ja puutavaran varastoinnissa ei heikennetä metsien terveydentilaa. Tämän niin sanotun metsätuholain toimeenpanosta vastaa Suomen metsäkeskus. Metsätuholain muutoksen (228/2016) nojalla juurikäävän torjunta on velvoittavaa. Velvoite koskee juurikäävän leviämisen riskialueilla kivennäis- ja turvemaalla toukokuun alun ja marraskuun lopun välillä suoritettavia kasvatus- ja uudistushakkuuta. Torjunta on metsän hakkaajan velvollisuus. Metsän hakkaajalla tarkoitetaan metsälain mukaan maanomistajaa tai silloin kun hakkuuoikeus on luovutettu toiselle taholle, hakkuuoikeuden haltijaa.

Valtioneuvoston asetus juurikäävän torjunnasta sisältää tarkemmat säännökset muun muassa juurikäävän leviämisen riskialueista, torjuntakohteista ja hyväksyttävistä torjuntamenetelmistä. Juurikäävän torjuminen on entistä tärkeämpää, sillä ilmaston lämpeneminen lisää ennusteiden mukaan juurikäävän aktiivisuutta Suomessa merkittävästi.

Maa- ja metsätalousministeriö teettää kuluvan vuoden aikana ulkopuolisen arvion metsätuholain-säädännön toimivuudesta ja edellä mainittujen lakimuutosten tavoitteiden toteutumisesta. Arvioinnin yhteydessä tullaan tarkastelemaan myös metsätuholain muutostarpeita.

Helsingissä 8.2.2019

Maa- ja metsätalousministeri Jari Leppä